

Підволочиська центральна районна бібліотека
Підволочиська центральна дитяча бібліотека

Серія «Бібліотекарю на замітку»

***«Ти нації Навчитель і
Пророк»***

**(методичні поради бібліотекарям по відзначенню
200-річчя від дня народження
Тараса Григоровича Шевченка)**

Підволочиськ
2013

Ти нації Навчитель і Пророк [Текст] : методичні поради бібліотекарям по відзначенню 200-річчя від дня народження Тараса Григоровича Шевченка / Підволочиська ЦРБ; Підволочиська ЦДБ .- Підволочиськ, 2013 .- с. – (Бібліотекарю на замітку)

В методичних порадах подано офіційні документи по відзначенню 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка та 150-річчя перепоховання: Указ Президента, Розпорядження Кабінету Міністрів, обласної та районної державних адміністрацій, план заходів Підволочиської ЦБС по відзначенню цих дат. Матеріали про логотип з відзначення 200-річчя Шевченка.

Подано план книжкової виставки та сценарії масових заходів які можна використати бібліотекарям у своїй роботі.

Тарас Шевченко - видатний український поет, прозаїк, драматург, художник, політичний і громадський діяч. Він був людиною універсальних обдарувань та інтересів. Все його життя і творчість були присвячені українському народу. Поет мріяв про ті часи, коли його країна буде незалежною суверенною державою, коли в Україні шануватимуться мова, культура та історія народу, а люди будуть щасливими.

В 2014 році усе прогресивне людство відзначатиме 200-річчя від дня народження Тараса Григоровича Шевченка. З нагоди цієї дати 2014 рік проголошено Роком Тараса Шевченка.

ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 257/2012

Про додаткові заходи з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка

З метою гідного відзначення у 2014 році 200-річного ювілею видатного сина українського народу Тараса Григоровича Шевченка, підтримки заходів із вивчення і популяризації спадщини Великого Кобзаря в Україні та за її межами постановляю:

1. Оголосити в Україні 2014 рік Роком Тараса Шевченка.
2. Координаційній раді з питань підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка за участю Організаційного комітету з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка забезпечити організацію та координацію заходів із проведення Року Тараса Шевченка.
3. Кабінету Міністрів України:
 - 1) забезпечити здійснення в рамках підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка заходів, зокрема, щодо: широкого відзначення міжнародною спільнотою 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, зокрема у Російській Федерації, Республіці Казахстан, Литовській Республіці та Республіці Польща; організації та проведення у 2014 році всеукраїнського Шевченківського форуму «Свою Україну любіть!» та Шевченківського міжнародного літературного конгресу; розроблення та затвердження державної цільової програми «Шевченківський дім»; створення логотипа відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка для використання під час святкування цього ювілею в Україні та за її межами; започаткування гуманітарного проекту «Шевченківські читання»; завершення видання повного зібрання творів Тараса Шевченка у 12 томах та «Шевченківської енциклопедії» у 6 томах;

- здійснення факсимільного видання рукописних збірок творів, альбомів та листів Т.Г.Шевченка;
- видання «Кобзаря» іноземними мовами, зокрема англійською, німецькою, французькою, російською, польською, казахською, литовською, літопису життя і творчості Тараса Шевченка, альбому репродукцій художніх творів Тараса Шевченка, каталогу повернутих в Україну документів і матеріалів, пов'язаних із життям і творчістю Тараса Шевченка;
- започаткування Міжнародного фестивалю хорового співу у м.Каневі Черкаської області;
- запису хорових творів на слова Тараса Шевченка;
- завершення створення художньо-просвітницького серіалу про життя та творчість Тараса Шевченка;
- проведення ремонтно-реставраційних робіт у Національному музеї Тараса Шевченка та його філіях у місті Києві - Літературно-меморіальному будинку-музеї Т.Г.Шевченка та Меморіальному будинку-музеї Т.Г.Шевченка, а також обладнання приміщень цих музеїв сучасними засобами охоронної сигналізації та музейним устаткуванням, створення інтерактивних музейних експозицій;
- опрацювання питання щодо надання підтримки діяльності Музею-квартири Тараса Шевченка в м.Санкт-Петербурзі (Російська Федерація);
- спорудження до 2014 року пам'ятника Т.Г.Шевченку у м.Астані (Республіка Казахстан);
- вивчення стану об'єктів, що знаходяться в Україні та за кордоном, пов'язаних з ім'ям Т.Г.Шевченка, вжиття в установленому порядку заходів щодо їх збереження;
- 2) опрацювати питання щодо проведення відповідних урочистостей на рівні Організації Об'єднаних Націй, зокрема проведення міжнародної Шевченківської конференції, а також включення до Календаря пам'ятних дат ЮНЕСКО на 2014 рік відзначення ювілею Тараса Шевченка;
- 3) ужити разом із Київською міською державною адміністрацією заходів щодо створення в установленому порядку музею Кирило-Мефодіївського товариства;
- 4) опрацювати разом із Черкаською обласною державною адміністрацією питання щодо створення у м.Каневі, зокрема, вищого

навчального закладу з підготовки фахівців гуманітарного профілю, Співочого поля біля підніжжя Тарасової гори, спорудження Тарасової церкви, а також Музею Тараса Шевченка у с.Мошнах Черкаської області;

5) забезпечити в установленому порядку фінансування заходів з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка.

4. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям:

1) доопрацювати регіональні плани заходів із підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка, передбачивши, зокрема, проведення ремонтних і реставраційних робіт, робіт з благоустрою і впорядкування об'єктів, пов'язаних з ім'ям Тараса Шевченка;

2) сприяти в установленому порядку громадським та благодійним організаціям у їх діяльності щодо вшанування пам'яті та популяризації творчості Тараса Шевченка, зокрема встановлення пам'ятників Т.Г.Шевченку, оновлення експозицій музеїв.

5. Державному комітету телебачення і радіомовлення України забезпечити широке висвітлення заходів з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка.

Президент України Віктор ЯНУКОВИЧ
11 квітня 2012 року

* * *

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ**

від 2 березня 2011 р. № 167-р
Київ

**Про затвердження плану заходів
з підготовки та відзначення
200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка
та 150-річчя від дня його перепоховання**

(Із змінами, внесеними згідно з Розпорядженням КМ № 136-р від
04.03.2013)

1. Затвердити план заходів з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання, що додається.

2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським держадміністраціям, Національній академії наук забезпечити виконання затвердженого цим розпорядженням плану заходів у межах відповідних бюджетних призначень.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 2 березня 2011 р. № 167-р

**ПЛАН ЗАХОДІВ
з підготовки та відзначення
200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка
та 150-річчя від дня його перепоховання**

1. Провести:
у навчальних закладах Урок Кобзаря, лекції, бесіди, читання творів Т.Г. Шевченка, круглі столи, вечори вшанування.
наукові та культурно-мистецькі заходи, присвячені пам'яті Т.Г. Шевченка у м. Каневі.
літературно-мистецькі вечори, наукові конференції, лекції, бесіди, круглі столи, літературні читання і семінари.
міжнародне Шевченківське літературно-мистецьке свято "В сім'ї вольній новій".
Всеукраїнський Шевченківський форум "Свою Україну любіть".
Шевченківський міжнародний літературний конгрес.

2. Забезпечити:

проведення урочистого мітингу-реквієму та покладання квітів біля пам'ятників Т.Г.Шевченку. створення художнього фільму "Толока" за мотивами поеми Т.Г. Шевченка "У тієї Катерини хата на помості".

створення художнього фільму "Художник".

реставрацію і тиражування ігрових та документальних фільмів виробництва українських кіностудій про життя і творчість Т.Г. Шевченка ("Сон", "Наймичка", "Заповіт", "Дві долі", "Тарас Шевченко. Надії", "Тарас Шевченко. Спадщина") та їх передачу для показу кінотеатрам і телевізійним каналам.

завершення видання повного зібрання творів Т.Г. Шевченка у 12 томах і "Шевченківської енциклопедії" у шести томах.

участь молодіжних та дитячих громадських організацій у проведенні в м. Каневі заходів, присвячених пам'яті Т.Г. Шевченка. завершення будівництва канівського міського Будинку культури та опрацювання питання щодо створення у ньому Шевченківського культурного центру.

проведення робіт з облаштування автомобільної дороги від Успенського (Георгіївського) собору до підніжжя Тарасової гори.

спорудження пам'ятника Т.Г. Шевченку в с-щі Вільшана Городищенського району Черкаської області.

карбування та введення в обіг у встановленому порядку ювілейних монет, присвячених 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка та 150-річчю від дня його перепоховання.

широке відзначення міжнародною спільнотою 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка, зокрема у Російській Федерації, Республіці Казахстан, Литовській Республіці та Республіці Польща.

розроблення проекту Державної цільової програми "Шевченківський дім".

створення логотипа відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка для використання під час святкування ювілею в Україні та за її межами.

започаткування гуманітарного проекту "Шевченківські читання".

започаткування Міжнародного фестивалю хорового співу в м. Каневі Черкаської області.

запис хорових творів на слова Т.Г. Шевченка.

завершення створення художньо-просвітницького серіалу про життя і творчість Т.Г.Шевченка.

проведення ремонтно-реставраційних робіт у Національному музеї Тараса Шевченка та його філіях у м. Києві - Літературно-меморіальному будинку-музеї Т.Г. Шевченка та Меморіальному будинку-музеї Т.Г.Шевченка, а також обладнання їх приміщень сучасними засобами охоронної сигналізації та музейним устаткуванням, створення інтерактивних музейних експозицій.

опрацювання питання щодо надання підтримки діяльності Музею-квартири Тараса Шевченка в м. Санкт-Петербурзі (Російська Федерація).

спорудження до 9 березня 2014 р. пам'ятника Т.Г. Шевченку в м. Астані (Республіка Казахстан).

вивчення стану пов'язаних з ім'ям Т.Г. Шевченка об'єктів, що розміщуються в Україні та за кордоном, вжиття заходів щодо їх збереження.

3. Здійснити видання в рамках програми "Українська книга":

творів Т.Г. Шевченка, а також факсимільне видання його рукописних збірок творів, альбомів та листів.

"Кобзаря" іноземними мовами, зокрема англійською, німецькою, французькою, російською, польською, казахською, литовською, літопису життя і творчості Т.Г.Шевченка, альбому репродукцій його художніх творів, каталогу повернутих в Україну документів і матеріалів, пов'язаних з життям і творчістю Т.Г.Шевченка.

4. Здійснити заходи для подальшого розвитку Шевченківського національного заповідника, зокрема проведення ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятці історії та монументального мистецтва - Могилі та пам'ятнику поету Т.Г. Шевченку.

5. Опрацювати за участю Державного управління справами питання щодо утворення Міжнародного культурно-інформаційного центру "Шевченківський дім", зокрема стосовно облаштування спеціальних приміщень у будівлі Національного культурно-мистецького та музейного комплексу "Мистецький арсенал", передбачивши необхідність розміщення архівосховища для зберігання рукописів класиків української літератури.

6. Опрацювати питання щодо розміщення Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка у будівлі Національного культурно-мистецького та музейного комплексу "Мистецький арсенал" з урахуванням необхідності розміщення архіву та бібліотеки, а також проведення засідань.

7. Завершити реставрацію інтер'єрів Успенського (Георгіївського) собору в м. Каневі та упорядкування прилеглої до нього території.

8. Випустити та ввести в обіг присвячені 200-річчю від дня народження Т.Г. Шевченка поштові марки, конверти та здійснити спецпогашення.

9. Створити цикли теле- і радіопередач про Т.Г. Шевченка, його творчу спадщину.

10. Забезпечити проведення закордонними дипломатичними установами України заходів з відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання за участю представників української діаспори.

11. Опрацювати питання проведення урочистостей на рівні Організацій Об'єднаних Націй, зокрема Міжнародної Шевченківської конференції, а також включення до Календаря пам'ятних дат ЮНЕСКО на 2014 рік відзначення ювілею Т.Г.Шевченка.

12. Вжити разом з Київською міськдержадміністрацією заходів щодо створення музею Кирило-Мефодіївського товариства.

13. Опрацювати питання щодо створення у м. Каневі Співочого поля біля підніжжя Тарасової гори, спорудження Тарасової церкви, а також Музею Тараса Шевченка у с. Мошни Черкаської області.

14. Доопрацювати регіональні плани заходів з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка, передбачивши, зокрема, проведення ремонтних і реставраційних робіт, робіт з благоустрою і впорядкування об'єктів, пов'язаних з

ім'ям Т.Г.Шевченка.

15. Сприяти: громадським і благодійним організаціям у діяльності щодо вшанування пам'яті та популяризації творчості Т.Г. Шевченка, зокрема встановлення пам'ятників, оновлення експозицій музеїв. широкому висвітленню заходів з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка.

{План заходів із змінами, внесеними згідно з Розпорядженням КМ № 136-р від 04.03.2013}

* * *

**ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
голови обласної державної адміністрації**

від 4 квітня 2011 року м.Тернопіль № 235

**Про відзначення в області
200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка
та 150-річчя від дня його перепоховання**

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 березня 2011 р. №167-р «Про затвердження плану заходів з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання» та постанови Верховної Ради України від 4 березня 2011 року №3126-VI «Про відзначення 150-річчя від дня смерті та дня перепоховання Тараса Григоровича Шевченка», враховуючи велике історичне значення постаті Т.Г.Шевченка для українського народу, його спадщини для зміцнення суспільної злагоди, формування у громадян національної свідомості:

1. Утворити організаційний комітет з підготовки та відзначення в області 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання у складі згідно з додатком.

2. Затвердити заходи з підготовки та відзначення в області 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання (далі-заходи), що додаються.

3. Районним державним адміністраціям, виконавчому комітету Тернопільської міської ради:

3.1. Розробити заходи з підготовки та відзначення в населених пунктах області 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання і забезпечити організацію їх виконання.

3.2. Про стан реалізації заходів інформувати головне управління з питань внутрішньої політики, національностей, релігій, преси та інформації облдержадміністрації до 1 червня 2011 року та 1 квітня 2014 року.

4. Головному управлінню з питань внутрішньої політики, національностей, релігій, преси та інформації облдержадміністрації, редакції газети «Свобода», обласній державній телерадіокомпанії забезпечити широке висвітлення заходів з підготовки та відзначення в області 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання.

5. Головному управлінню з питань внутрішньої політики, національностей, релігій, преси та інформації облдержадміністрації забезпечити координацію роботи та узагальнення матеріалів про стан виконання цього розпорядження.

Інформувати обласну державну адміністрацію до 8 червня 2011 року та 10 квітня 2014 року.

6. Визнати таким, що втратило чинність, розпорядження голови обласної державної адміністрації від 28 лютого 2011 року № 123 “Про відзначення в області 197-ї річниці від дня народження Т.Г.Шевченка”.

7. Контроль за виконанням розпорядження покласти на заступника голови обласної державної адміністрації Гоча П.В.

Голова обласної державної адміністрації
В.А.ХОПТЯН

**ПІДВОЛОЧИСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
ГОЛОВИ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

від 15 квітня 2011 року

№ 242

сmt. Підволочиськ

**Про відзначення в районі
200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка
та 150-річчя від дня його перепоховання**

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 березня 2011 р. №167-р «Про затвердження плану заходів з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання», постанови Верховної Ради України від 4 березня 2011 року №3126-VI «Про відзначення 150-річчя від дня смерті та дня перепоховання Тараса Григоровича Шевченка» та розпорядження голови обласної державної адміністрації від 4 квітня 2011 року “Про відзначення в області 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання», враховуючи велике історичне значення постаті Т. Шевченка для українського народу, його спадщини для зміцнення суспільної злагоди, формування у громадян національної свідомості:

1. Затвердити заходи з підготовки та відзначення в районі 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання і забезпечити організацію їх виконання (додаються).

2. Утворити організаційний комітет з підготовки та відзначення в районі 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання у складі згідно з додатком.

3. Про стан реалізації заходів інформувати сектор з питань внутрішньої політики, зв'язків з громадськими організаціями та засобами масової інформації апарату райдержадміністрації до 25

травня 2011 року та 25 квітня 2014 року.

4. Сектору з питань внутрішньої політики, зв'язків з громадськими організаціями та засобами масової інформації апарату райдержадміністрації, редакції районного радіомовлення, редакції районної газети «Гомін Воли» забезпечити широке висвітлення подій, пов'язаних з підготовкою та відзначенням 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання.

5. Сектору з питань внутрішньої політики, зв'язків з громадськими організаціями та засобами масової інформації апарату райдержадміністрації узагальнену інформацію про стан виконання розпорядження подати в райдержадміністрацію до 1 червня 2011 року та 1 квітня 2014 року.

6. Визнати таким, що втратило чинність розпорядження голови райдержадміністрації від 01 березня 2011 року №139 «Про відзначення в районі 197-ї річниці від дня народження Т.Г. Шевченка».

7. Контроль за виконанням даного розпорядження покласти на заступника голови районної державної адміністрації Мельник М.Б.

Голова районної
державної адміністрації

В.Б. СУМ

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядження голови
районної державної адміністрації
15.04. 2011 року № 242

ЗАХОДИ

з підготовки та відзначення в районі 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання

1. Взяти участь у проведенні Шевченківського літературно-мистецького театралізованого дійства «В сім'ї вольній новій» на Театральному майдані м. Тернополя з нагоди 150-річчя від дня смерті та дня перепоховання Т.Г. Шевченка.

Відділ культури та туризму райдержадміністрації,
сектор з питань внутрішньої політики, зв'язків з

громадськими організаціями та засобами масової
інформації апарату райдержадміністрації
22 травня 2011 року

2. Провести за участю громадськості мітинг-реквієм та покладання квітів до пам'ятників Т.Г. Шевченка в смт. Підволочиськ та населених пунктах району.

Відділ культури та туризму райдержадміністрації,
сектор з питань внутрішньої політики, зв'язків з
громадськими організаціями та засобами масової
інформації апарату райдержадміністрації,
виконкоми місцевих рад
березень 2011 року

3. Організувати та провести у закладах культури району святкові концерти, тематичні вечори, усні журнали, бесіди, круглі столи, книжкові виставки, огляди літератури, інші культурно-просвітницькі заходи, присвячені Шевченківським дням

Відділи освіти, культури і туризму райдержадміністрації,
виконкоми місцевих рад
2011-2014 роки

4. Провести у навчальних закладах району урок Кобзаря, виховні години, уроки пам'яті, вечори вшанування, конференції, лекції, читання творів Т. Г. Шевченка, присвячені пам'ятним датам Великого Кобзаря.

Відділи освіти, культури і туризму райдержадміністрації,
виконкоми місцевих рад
2011-2014 роки

5. Забезпечити широке висвітлення в засобах масової інформації заходів з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка та 150-річчя від дня його перепоховання та підготувати цикл радіопередач про Т.Г. Шевченка, його творчу спадщину.

Сектор з питань внутрішньої політики, зв'язків з
громадськими організаціями та засобами масової
інформації апарату райдержадміністрації,

редакції районної газети «Гомін Волі»,
районного радіомовлення
2011-2014 роки

6. Організувати проведення у храмах населених пунктів району богослужіння-пошанування Великого сина українського народу – Тараса Шевченка.

Сектор з питань внутрішньої політики, зв'язків з громадськими організаціями та засобами масової інформації апарату райдержадміністрації, виконкоми місцевих рад щороку

Заступник голови
районної державної адміністрації

М.Б. Мельник

ЛОГОТИП З ВІДЗНАЧЕННЯ 200-РІЧЧЯ Т.ШЕВЧЕНКА

Синій: 1f5183
Колір дати: a75903

Автор: Олег Шупляк

Опис логотипа з відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка

Логотип представляє собою стилізований автопортрет молодого Тараса Шевченка, авторський підпис Тараса Шевченка, а також дату – 200 років.

Кольори логотипу: темно синій, бронзовий (або темно-оранжевий).

Фон білий (допускається блідо-жовтий у випадку роздруковки на банерній тканині).

Співвідношення сторін по крайніх точках зображення: 1.35(висота) до 1.00(ширина).

Розміри емблеми – у залежності від застосування.

Зображенням даного логотипу виконано у форматах:

- jpg (растрове);
- cdr (векторне), для програми CorelDRAW (не нижче версії X4).

Рекомендації щодо використання логотипа з відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка

Логотип з відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка використовується:

- у видавничій діяльності (книги, буклети, каталоги, інформаційні видання, спеціалізовані видання архівних, музейних установ, тези конференцій, семінарів, присвячені тематиці);
- на програмах та запрошеннях до мистецьких заходів, присвячених відзначенню ювілею Т.Г. Шевченка, а також конференцій, семінарів, круглих столів тощо;

- на афішах, банерах, біг-бордах, лайт-боксах, плакатах, що сповіщають про проведення заходів, присвячених відзначенню ювілею Т.Г. Шевченка;
- в оформленні інтер'єрів приміщень, де проходять заходи з відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка (конференції, семінари, громадські зібрання тощо);
- в оформленні театральних, концертних заходів з відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка тощо;
- на телебаченні у тематичних програмах, фільмах, анонсах.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Шевченко належить Україні і є її неоціненним скарбом і тому бібліотекарі зобов'язані донести цей скарб слова до читача.

З цією метою, в рамках проголошення 2014 року – Роком Тараса Шевченка рекомендуємо бібліотекам системи підготувати і провести ряд масових заходів.

Доречним буде врахування вікових категорій тих, кому адресується даний захід.

Книжкові виставки:

- ✓ Виставки-експозиції
- ✓ Книжково-ілюстративні виставки
- ✓ Виставка однієї книги; одного журналу
- ✓ Виставка-роздум
- ✓ Виставка книжкової графіки за творами Тараса Шевченка

За такими темами:

- «Маленьким про Великого Тараса»
- «Кобзар» це книга Правди.
- «Ти нації Навчитель і Пропок»
- «Кобзар» із моєї домашньої бібліотеки»
- «Історична велич Кобзаря»
- «Постає твій образ, наче промінь»
- «Безсмертний голос Кобзаря»
- «Т.Шевченко – мудрість нації»
- «Співець України»
- Я малюю за творами Тараса Шевченка»

Виставки повинні передбачати не лише безпосередній показ друкованої продукції, а й використання багатьох елементів наочності, а саме: світлини, малюнки, різноманітні символи, що мають відношення до теми виставки.

Рекомендуємо провести:

- ✓ Літературні читання
- ✓ Вечори поезії
- ✓ Години поезії
- ✓ Конкурс на кращого читця-декламатора поезії Шевченка та написання власних творів
- ✓ Конкурс ерудитів

- ✓ Заочна подорож з історії пам'ятників Т.Г.Шевченку
- ✓ Обговорення книг: С. Васильченко «В бур'янах», О.Іваненко «Про Великого Тараса», О.Пчілка «Перекази про поета», В.Сухомлинський «На Тарасовій могилі», Л.Храплива «Тарас Шевченко
- ✓ Літературно-музична композиція
- ✓ Усний журнал
- ✓ Бесіда
- ✓ Поетичний вернісаж
- ✓ Шевченківські читання
- ✓ Година мистецтва
- ✓ Літературна подорож
- ✓ Літературні уроки

За назвами:

- «Величне слово Кобзаря»
- «Шевченко і народна творчість»
- «Учіться, брати мої, думайте, читайте»
- «У бронзі, граніті, пам'яті народній»
- «Тарас Шевченко: постать, творчість»
- «Життя Шевченка – подвиг»
- «Чого навчає мене Шевченко своїм життям»
- «Фольклорна шевченкіана»
- «Ім'я Шевченка на мапі України»
- «Літопис, шана і любов»
- «Віршів вінок від Тараса»
- «Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття»
- «Слухайте слово безсмертне Тараса»
- «З вогню Тарасового слова»
- «Доростаймо серцем до Тараса»
- «А слово Тараса луна над Збручем»
- «Сторінки небуденного життя»
- «Шевченкове слово у серці моному Воно життєдайна джерельна вода»
- «Тарасова доля – то правда жива»
- «Музи великого Кобзаря»
- «Жінки в життя Шевченка»
- «Кобзар» у моєму житті та житті моєї родини»

СЦЕНАРІЙ

«Тарасова доля, то правда жива»

(Літературний вечір)

Святково прибраний зал. З правого боку – столик для ведучих, на ньому чорнило, перо, горять свічки... Діти зодягнені святково у вишиванки. Виступ починається піснею.

Пісня – "Думи мої" (лихо мені з вами)

"Думи мої, думи мої,
Ви мої єдині,
Не кидайте хоч ви мене
При лихій годині.
Прилітайте, сизокрилі
Мої голуб"ята,
Із-за Дніпра широкого
У степ погуляти...
...Прилітайте ж ,мої любі,
Тихими речами
Привітаю вас ,як діток,
І заплачу з вами."

Ведуча 1: 9 березня 1814 року народився Тарас Григорович Шевченко - великий поет України. Тільки невпинною тяжкою працею змогли Грицько і Катерина Шевченко утримати себе і своїх шестеро дітей. Ріс Тарас, як усі сільські кріпацькі діти, під Божою опікою, але вже змалку вирізнявся з-поміж ровесників. Був він до всього цікавий, допитливий, хотів усе знати.

Ведуча 2: Одного сонячного ранку восени 1822 року, мама у темно - зеленій корсетці, у синій спідниці, в зеленій квітчастій хустці на голові – вся святково усміхнена, пригостила Тарасові чупринку, наділа нову шапку, почепила йому через плече торбину для книжок, обдарувала лагідною усмішкою :

«Мама – Щастя тобі ,синку, може,людиною станеш...»

Ведуча 1: Так на восьмому році життя Тарас став учнем дяка.

«Тарас -....куплю

Паперу аркуш, і зроблю

Маленьку книжечку; хрестами

І візерунками з квітами
Кругом листочки обведу,
Та й списую Скворороду...»

Ведуча 2: Лихо не спало. Коли Тарасові було 9 років померла його мати, а в 11 років залишився він круглим сиротою бо ж і батько помер.

Став Тарас пасти громадську худобу. Та все ж мріяв про малювання. Знайшов – таки одного маляра, який погодився взяти його в науку, проте Тарасові треба було отримати дозвіл від пана Енгельгарта.

(Сценка)

«Тарас – Пане управителю, я до вас! Я дуже хочу вчитися малювати і дяк з Хлипнівки погодився взяти мене в учні. Я прийшов, щоб ви дозволили й документа дали.

Управитель – А батьки в тебе є ?

Тарас – Ні,померли , сам я. Так дасте документа ?

Управитель – Якого документа? Дурниці! Оце я одержав листа від пана, йому саме таких хлопців, як ти, треба в козачки набрати.

Тарас – В козачки !? Які козачки ??

Управитель – А такі козачки, пан уже знає. Так що я тебе до кухаря нашого пошлю.

Тарас – Пане управителю... я хочу на маляра вчитися...

Управитель – Ну,годі там базікати! Одведіть його до кухаря.»

Вірш – " Доля "

Ти не лукавила зо мною,
Ти другом, братом і сестрою
Сіромі стала. Ти взяла
Мене, маленького, за руку
І в школу хлопця одвела
До п'яного дяка в науку.
"Учися, серденько, колись
з нас будуть люде ", - ти сказала.
А я послухав, і учивсь,
І вивчився. А ти збрехала.
Які з нас люде?

Ведуча 1: Охота до малювання не покидала його. Пан сварив його, тяжко карав, лютував. Виїжджаючи до Петербурга взяв його з собою. Один з видатних митців порадив панові віддати хлопця в науку до

Ширяєва. У Петербурзі пощастило Тарасу познайомитись зі славними художниками і письменниками, які зібрали гроші і 22 квітня 1838 року викупили його з кріпацтва. Став Шевченко вільною людиною.

Пісня – "Бандуристе, орле сизий..."

Ведуча 2: Шевченко був живою піснею, журбою і плачем. Усе його життя було важке і жорстоке, але він не падав духом і все зміцнював – то піснею, то словом, то власним життям – безмежну любов до України. У 1840 році світ побачив "Кобзар" !

Ведуча 1: І ще одна важлива деталь: Як відомо, власні імена походять від загальних. Тарас –це ім"я запозичене з грецької мови, воно означає
- бунтар.

Ведуча 2: Треба нам всім пам"ятати, що майже усе своє життя Шевченко жив за межами рідної землі, та своєї мови не тільки не забув, а підняв народне слово до вершин світового письменства.

Вірш –"І мертвим..."(фрагмент)

" Учїтесь, читайте,
І чужому навчайтесь,
Й свого не цурайтесь!
Бо хто матір забуває,
Того бог карає,
Того діти цураються,
В хату не пускають."

Пісня – "Рече та стогне Дніпр широкий..."

Ведуча 1: Після закінчення Академії мистецтв, Шевченко повернув на Україну і вступив до таємного політичного товариства. У 1847 року його заарештували і присудили на заслання за Урал.

Ведуча 2: Шевченко всією душею любив свою Україну і він завжди нагадував українцям про її славне минуле.

Ведуча 1: На засланні, поету заборонено писати і малювати. Та все ж вдавалось йому роздобути клаптик паперу, щоб під ослоною ночі творити...

Ведуча 2: Неволя тривала довгих 10 тяжких літ, які відібрали в поета здоров'я, проте не вбили його палкої, глибокої любові до рідного краю.

Ведуча 1: Кобзар намагався також довести, що кожен народ повинен мати свою національну гідність, мораль, освячену віковими традиціями.

Ведуча 2: Тарас Григорович Шевченко помер 10 березня 1861 року.

Пісня – " Заповіт "

* * *

Сценарій літературної години

«Іду з дитинства до Тараса»

(для читачів 7-9 класів)

“Шевченкове слово у серці моему
Воно життєдайна джерельна вода”

Зал святково прибраний. В центрі на журнальному столику, на вишитому рушнику, портрет Тараса Шевченка та “Кобзар”

Голос читця. З високих круч

Де синь небес прозорий
Вливається в Дніпровські водограї,-
На бурю схожий
Гнівний і суворий
Стоїть Тарас і дивиться на нас.
За землю й волю
В ратному двобої
Ти з нами йшов кайдани рвать з людей,
Благословляв, Кобзарю нашу зброю –
Єси безсмертний, гордий Прометей!

Звучить пісня “Бандуристе, орле сизий” або інша на розсуд бібліотекаря

Бібліотекар. Є дні, що минають і непомітно і зникають без сліду. Нічого не залишають по собі, нічого не знаменують собою. Але є день, що ніколи не минає, що завжди з нами. Бо він увібрав у себе безсмертне дихання душі. Бо він такий великий і незбагненний як життєдайний дощ, як весняний вітер, як щедre сонце.

Україна у долі своїй має такий день – 9 березня.

З минулого віку і до наших часу, і далі - в майбутнє, у нові віки. День який явив світові Шевченка – великого сина великого народу.

*(Виходять Хлопчик і Дівчинка з хлібом і сіллю)
(на фоні музики)*

Дівчинка

Щовесни, коли тануть сніги
І на рясті засяє веселка,
Повні сил і живої снаги
Ми вшановуєм пам'ять Шевченка

Хлопчик.

Ти, Тарасе, сьогодні
Нас зібрав до купи.
І зійшлися у цій залі
Шевченка онуки.
Хліб і сіль тобі, Тарасе,
Сьогодні підносимо...

*(Хліб і сіль кладуть біля портрету Шевченка і виходять)
(Виходять ведучі заходу)*

Ведуча.

Коли міняли честь неначе крам,
А правду – совість кидали за ґрати, -
В серцях людей Ви спорудили храм,
Якому там повік-віків стояти.
Коли брехня сідала на престол,
Мовчало все від заходу до сходу, -
Ви осінили праведним хрестом
Безсмертне слово рідного народу.
Вогонь запалений Тарасом,
У наших серці не погас –
Він став над простором і часом
Він будить нас, він кличе нас!

Ведучий. Уже для багатьох поколінь українців і не тільки українців – Шевченко означає так багато, що сама собою створюється ілюзія, ніби ми все про нього знаємо, все в ньому розуміємо, і він завжди з нами, в нас. Та це лише ілюзія. Шевченко як явище велике і вічне – невичерпний і нескінченний. Волею історії він ототожнений з Україною і разом з буттям рідної держави продовжується нею, вбираючи в себе нові дні й новий досвід народу, відгукуючись на нові болі та думи, стаючи до нових скрижалей долі.

Читець. Шевченко говорить

На вас я кинув свого слова тінь -
На вас і сотню ваших поколінь!
На вас і сотню ваших поколінь!
Я вас навчив, де ваші шлях і ціль,
Сказав, що людства ви не ржа – а сіль.
Я мовив вам, що вічна боротьба
Це – ваші доля, завдання й судьба.
Я дав вам шал завзяття, блиск зіниць,
Дав вашим воїнам відвагу й міць.
В душі вщепив ненависть і любов,
Розбурхав в жилах кров.
Зітріть із душ до братовбивства гін,
За це ж вам Божий суд і мій проклін!
Вам спис і меч і ніж мій
Ви викуйте новітню зброю з них!
Сил не щадіть! Вперед все йдіть!
З моїм йдіть Словом у крутіж століть!

Ведуча. З безмежного болю і з неосяжної любові народжені його слова.

18 квітня 1840 року в Петербурзі з'являється друком перша збірка поета під назвою “Кобзар”. До книжки ввійшло вісім творів: “Думи мої, думи мої...”, “Перебендя”, “Катерина”, “Тополя”, “Думка” (“Нащо мені чорні брови...”), “До Основ'яненка”, “Іван підкова”, “Тарасова ніч”. Попри цензуру і викреслення в “Катерині”, вірші “До Основ'яненка” та поеми “Тарасова ніч”, це була велика духовна перемога поета над мовчанням, яке немилосердною перемогою стояло на шляху до творчого самоздійснення. Шевченко створив книгу - духовного вояownika, якому довірив боротьбу за людські душі, що заціпеніли в бездіяльній самотності.

Там знайдете щире серце
І слово ласкаве,
Там знайдете щирі правду.
А ще, може, й славу...

Ведучий. Слово, яке лише плаче, в скорботі й зажурі колише спогади, а не окрилює дух, не наповнює людину і націю енергією самоздійснення, - для поета мертве.

Шевченкове слово відтворює історичну подію, факт. такими естетичними засобами, щоб спочатку зруйнувати стереотипи їхнього сприйняття, а потім цю подію чи факт подати в новій інтерпретації.

Ведуча. Шевченко славить провідників свого народу за їхню жертовність, мудрість і силу духу, за віру в незалежну Україну і водночас дорікає за розбрат і невиправдані компроміси, за поразки, які призвели до національного безсилля, політичної пасивності.

Гетьмани, гетьмани, якби то ви встали,
Встали, подивились на той Чигирин,
Що ви будували, де ви панували!
Заплакали б тяжко, бо ви б не пізнали
Козацької слави убогих руїн.

Ведучий. Поет ридає, згадуючи “діла незабутні дідів наших”. Це “тяжкі діла”, бо проливали вони кров свою, свого народу “за Москву і Варшаву” і передали синам “свої кайдани, свою славу!”

Пісня – “Думи мої”

Ведуча. Велика любов покладає великі обов’язки і дає великі права. І той, у кого тяжкі муки душі зродили слова палкої любові до своєї багатостраждальної вітчизни, той мав право говорити їй і найгіркіші слова болю, гніву і сорому. Адже одна тільки любов, одні лиш слова любові – не були б правдою і до правди не запровадили б. А він був покликаний сказати “святую правду на землі”, те нове слово, той “новий голос”, про який він молив “святую праведную матір”:

Пошли мені святе слово,
Святої правди голос новий!
І слово розумом святим
І оживи і просвіти!

Ведучий. Це огненне слово Шевченко явив з України і воно було водночас: словом любові до України, словом ненависті до її ворогів, словом нетерпимості і гніву супроти “злочачатих”, негідних синів самої України.

Це велике триєдине слово Шевченка в Україні “святилось”, жило і множилось у серці народу, воно множилось і розросталось у словах спадкоємців Шевченкового духу – Івана Франка, Лесі Українки, Ольги Кобилянської і ще багатьох, багатьох...

Читець.

Ридаю,
Молю ридаючи, пошли,

Подай душі убогій силу,
Щоб огненно заговорила,
Щоб слово пламенем взялось,
Щоб людям серце розтопило.
І на Україні понеслось,
І на Україні святилось,
Те слово, Божеє кадило,
Кадило істини. Амінь.

Бібліотекар Шевченкова поезія давно стала найважливішим і нетлінним складником духовного єства українського народу. Шевченко – це не тільки те, що вивчають, а й те чим живуть. У чому черпають сили і надії. У глибини майбутнього слав Шевченко свої непохитні заповіді синам рідної землі, і серед цих заповітів перший і останній:

Свою Україну любіть,
Любіть її... Во время люте,
В остатню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.

Хай же й сьогодні, і в наступні роки розбудови української держави обпікає промерзлі наші душі огнем словесним Шевченко, хай воскресає він, пророк народу нашого, повсякчасно у наших благородних помислах і державних ділах. Бо ж ради усіх нас, і мертвих, і живих, і ненароджених земляків його і в Україні і не в Україні, він благає у Господа:

Читець.

Поет живе. Ми слухаєм його:
Ми чуєм заповіт його священний –
Учитися, кохати край стражденний,
І не цуратись рідного, свого:
І всі ми, скільки є, в душі своїй
Клялись тих дум не зраджувати зроду.
І справді ми заповіт святий, -
Поет живе в серцях свого народу!..

(В.Самійленко)

Усі присутні виконують «Заповіт»

«Ти нації Навчитель і Пророк»

(Книжкова виставка)

Розділ 1. Струни Кобзаревого серця.

Цитата. «... Шевченко був найбільшим народним поетом з усіх поетів світу... Поезія Шевченка була явищем одним і неповторним. Для неї нема відповідника у світовій літературі.»

Мар`ян Якубець

Розділ 2. «Кобзар» - це скарб для нашого народу.

Цитата. «Твори Шевченка переживуть віки і вічно будитимуть у серцях людей благородні великі почуття»

Костянтин Станіславський

Розділ 3. Шевченко – художник.

Розділ 4. Шевченко і Тернопільщина.

Розділ 5. У вінок шани Кобзареві.

Цитата. «Є поети одного міта, одного села, одного народу. Але є поети всіх міст, всіх сіл, всіх народів. Шевченко саме такий поет.»

Назим Хікмет

Шановні бібліотекарі!

Проводячи масові заходи доречним буде використання не лише друкованої продукції а й репродукцій картин Шевченка, музичних творів на вірші Великого Кобзаря.